

Tulossuunnitteluohje 2011

Liikenneviraston toimialueille

Liikenneviraston esikunta

Tulossuunnitteluohje 2011 Liikenneviraston toimialueille

10.1.2011

Liikenneviraston ohjeita 26/2010

Liikennevirasto
Helsinki 2010

Sampo muuttaa kaiken

Verkojulkaisu pdf (www.liikennevirasto.fi)

ISSN-L 1798-663X

ISSN 1798-6648

ISBN 978-952-255-043-9

Liikennevirasto

PL 33

00521 HELSINKI

Puhelin 020 637 373

Tulossuunnitteluohje 2011 Liikenneviraston toimialoille. Liikennevirasto, esikunta. Helsinki 2010. Liikenneviraston ohjeita 26/2010. 17 sivua ja 5 liitettä. ISSN-L 1798-663X, ISSN 1798-6648, ISBN 978-952-255-043-9

Avainsanat: Tulossopimus, tulostavoite, tulosohejaus, tulospalkkio, määräraha

Keskeiset linjaukset

Liikenneviraston organisaatio uudistuu vuoden 2011 alusta. Liikennemuodoittaiset osastot lakkautetaan. Kukin uusi toimiala tekee tulossopimuksen pääjohtajan kanssa. Pääjohtajan alaiset esikuntayksiköt tekevät yhteisen tulossopimuksen.

Toimialan toimintasuunnitelman painopisteet johdetaan Liikenneviraston strategisista päämääristä ja niistä johdetuista 38 välitavoitteista sekä LVM:n nimeämistä painopisteistä, jotka osin täydentävät Liikenneviraston käsitystä.

Tulostavoitteet muodostetaan kahdessa vaiheessa. Ensivaiheessa toimialojen nimeämät vuoden 2011 toiminnan painopisteet käsitellään johtoryhmässä ja varmistetaan, että ne luovat edellytykset strategian toteuttamiselle. Sen jälkeen nimetään tulostavoitteet ja valmistellaan tavoitekortit.

Toimialat lähettävät tulossopimusasiakirjansa 14.1.2011 mennessä esikuntaan. Esikunta analysoi asiakirjat ja tuloskeskustelut käydään tammikuussa 2011.

Liikenneviraston vuoden 2011 toimintamääräraha on talousarvioon tehdyn 3,0 milj. euron uudelleenkohdentamisen jälkeen tiukka. Vuodelta 2010 siirtyvä vajaan 10 milj. euron saldo helpottaa vain vuoden 2011 rahoitusta.

Tulossopimusten mukaiset vuoden 2011 määrarahat tullaan asettamaan toimialojen käyttöön tuloskeskusteluissa tehtävien päätösten mukaisesti. Mahdolliset saldomäärärahat asetetaan toimialojen käyttöön tilinpäätöksen valmistuttua.

Toimialat tekevät ehdotuksen väylänpidon määrärahojen käyttökohteiksi. Väylänpidon tuotteistus on uusittu toiminnanohjausjärjestelmän (SAMPO) toimenpidetyypin määrittely mukaiseksi. Nyt esitetty luokittelu saattaa vielä tarkentua.

Välittömästi liikenteen hallintaan liittyvien palveluiden ostot (erityisesti liikenteen operatiivisen toiminnan tietojärjestelmien käyttömenot) budjetoidaan yhtenäisesti kaikkien liikennemuotojen osalta perusväylänpitoon. Kevään 2011 lisätalousarviossa pyritään yhdenmukaistamaan liikenteen hallinnan budjetointimenettely oman toiminnan ja perusväylänpidon välillä.

Toimialat suunnittelevat palkkabudjettinsa vuoden 2010 puolella tehtyjen henkilöstön sijoittelujen mukaisesti. Sijoittelun mukaiset palkkabudjetit laskee Veli-Pekka Laitinen. Toimialat eivät sisällytä palkkabudjettiin toistaiseksi uusrekrytointien rahoitusta.

Hallinto -toimiala koordinoi henkilöstösuunnitelman laadinnan. Suunnitelmaa valmistellaan siten, että rekrytoinnit voidaan päättää koordinoitusti ennen kesälomia.

Sisällysluettelo

1	TULOSSOPIMUSTEN KESKEISET LINJAUKSET	5
2	LIIKENNEVIRASTON SUUNNITTELUKEHYKSET	8
3	LIIKENNEVIRASTON TOIMINTAMENOT	9
4	LIIKENNEVIRASTON VÄYLÄNPITO	12
4.1	Perusväylänpito	13
4.2	Eduskunnan päättämät kehittämishankkeet	15
4.3	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset	17

LIITTEET

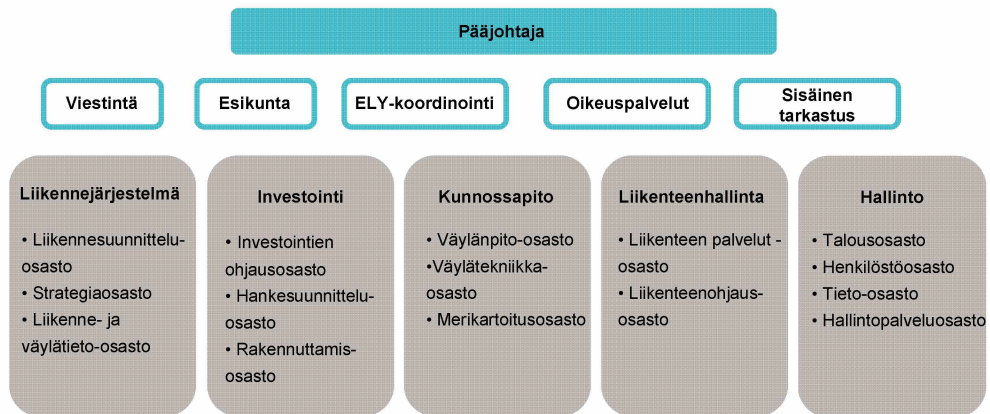
Liite 1	Toimialan budjetti, tulot ja menot sekä työpanos
Liite 2	Keskitetty väyläinvestointien hankesuunnittelu
Liite 3	Liikenneviraston strategisista päämääristä johdetut välitavoitteet
Liite 4	LVM:n asettamat toiminnalliset tulostavoitteet
Liite 5	Liikenneviraston tuoteryhmä- ja tuotemäärittely

1 Tulossopimusten keskeiset linjaukset

Liikenneviraston organisaatio uudistuu 1.1.2011

Tulossopimus valmistellaan toimialoittain ja pääjohtajan alaisten esikuntayksikköjen osalta yhtenä kokonaisuutena.

Liikenneviraston organisaatio 1.1.2011 alkaen

Liikennevirasto

2010 /

www.liikennevirasto.fi

Liikenneviraston strategiset painopisteet ja välitavoitteet sekä LVM:n nimeämät toiminnan painopisteet ohjaavat toiminnan suunnittelua

Liikenneviraston johtoryhmän hyväksymät strategiset painopisteet ja niistä johdetut välitavoitteet (liite 3) otetaan lähtökohdaksi kun toimialat määrittelevät oman toimintansa painopisteet ja esittävät ehdotuksensa sisäisiksi tulostavoitteiksi.

Tulostavoitteiden valmistelu tehdään vasta sen jälkeen, kun johtoryhmässä on käsitelty toimialojen priorisoimat painopisteet ja varmistettu tehtyjen ehdotusten sopivuus strategian toteuttamiseen. Valmistelun määräpäivä sovitaan myöhemmin johtoryhmässä kun toimialojen painopisteet on hyväksytty.

Liikenneviraston johtoryhmässä on hyväksytty seuraavat strategiset päämäärät:

- 1 Matka- ja kuljetusketjut toimivat hyvin ja turvallisesti
- 2 Elinkeinoelämän logistiset kustannukset ovat pienentyneet
- 3 Joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto kasvavilla kaupunkiseuduilla ja kaukoliikenteessä. Haja-asutusalueilla julkinen liikenne varmistaa peruspalveluiden saatavuuden.
- 4 Turvallisuuden varmistaminen on toimintamme reunaehto. Meri- ja rautatieliikenteessä ei tapahdu ihmisiä tai ympäristöä vahingoittavia onnettomuuksia. Tie-liikenteen onnettomuuksia on vähennetty.
- 5 Liikenteen ympäristöjalanjälki on pienentynyt.
- 6 Olemme vahva vaikuttaja ja rohkea keskustelun käynnistäjä.

- 7 Teknologia ja uudet toimintatavat ovat tehostaneet toimintaamme ja mahdollistaneet uusia palveluita.
- 8 Hankintaosaamisemme, palveluntuottajien osaaminen ja toimivat markkinat mahdollistavat tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan. Infra-alan tuottavuus on kasvanut muuta rakentamista nopeammin.
- 9 Rahoitus on pitkäjänteistä ja uusia rahoitusmalleja hyödynnetään.
- 10 Olemme onnistuneet oman ja alan osaamisen säilyttämisessä ja kehittämisessä.
- 11 Prosessit ja organisaation rakenteet tukevat yhteistyötä ja asiantuntijuutta.
- 12 Työkulttuurimme on asiantuntijuutta arvostava ja kannustava.

Liikenne- ja viestintäministeriön ohjausnäkökulmasta painopisteet on nimetty osin Liikenneviraston strategisten päämäärien mukaisesti ja osin ministeriön muun ohjaustarpeen perusteella:

- 1 Liikennevirasto edistää toiminnallaan matka- ja kuljetusketjujen toimivuutta.
- 2 Liikennevirasto kehittää aktiivisesti liikennepolitiikan uutta ajattelutapaa yhteistyössä ministeriön ja muiden toimijoiden kanssa.
- 3 Liikennevirasto käyttää teknologiaa ja uudistaa toimintatapojaan niin, että toiminta tehostuu ja uusien palvelujen tarjoaminen mahdollistuu.
- 4 Liikennevirasto toteuttaa älyliikenteen strategiaa.
- 5 Liikennevirasto tehostaa liikenneturvallisuustyötä.
- 6 Liikennevirasto tukee toimillaan ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä toimenpiteitä toimialallaan.
- 7 Liikennevirasto kehittää ELYjen strategista ja toiminnallista ohjausta yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa.

Ministeriön alustavat toiminnalliset tulostavoitteet on esitetty liitteessä 4. Näiden LVM:n toiminnallisten tulostavoitteiden raportointivastuut sovitaan myöhemmin tehtävän raportointiohjeen yhteydessä. Vastaavasti ministeriölle raportoidaan Liikenneviraston toteuttamat kehittämistoimet ministeriön asettamissa painopisteissä.

Tulossopimus muodostuu toimialan toimintasuunnitelmasta, tavoitekorkeista ja budjetista. Toimintasuunnitelmaan sisältää myös suunnitelman henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työpanoksen määrästä. Neuvottelutulos muodostaa toimialan ja pääjohtajan välisen tulossopimuksen.

Toimintasuunnitelma

Toimialan toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminta-ajatus, vuoden 2011 toiminnan painopisteet, tehtävät osastoittain, henkilöstöresurssit, rahoitusresurssit ja tavoitelauseet. Toimintasuunnitelmaan ei nimetä osastojen sisäisiä tavoitteita. Toimintasuunnitelma pyydetään tiivistämään enimmilläänkin 4-5 sivuun.

Toimialat vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskien hallinnasta. Toiminnan suunnittelussa tulee ottaa huomioon tunnistetut riskit ja varautua niiden hallintaan sekä tarvittaessa myös suojautua realisoituvilta riskeiltä. Riskien hallinta raportoidaan Liikenneviraston raportointimenettely mukaisesti.

Tavoitekortit

Tavoitteita asetetaan 3-5 kpl kutakin toimialaa kohden. Kussakin tulostavoitekortissa esitetään tavoitelause, taustainformaatio, tavoitteen paino, mittaaminen, pisteytys sekä vastuuhenkilö toimialalla ja Liikennevirastossa. Tavoitekorttipohja laitetaan R-asehalle.

Tulossuunnitteluohje 2011 Liikenneviraston toimialoille

Budjetit

Toimialojen budjetit tehdään toimintamenojen osalta liikekirjanpidon tilierittelyn mukaisesti ja väylänpidon tuotteiden osalta SAMPO:n tuotemäärityksen mukaisesti.

Menot tullaan mitoittamaan siten, että Liikennevirasto tulee toimeen vuoden 2011 talousarvio- ja vuodelle 2010 saldorahoituksella. Eniten joudutaan vähentämään ulkopuolisten palveluiden ostoja ja matkustusmenoja. Vuokramenot vähenevät, kun päällekkäisistä toimitiloista päästään eroon.

Toimialat budjetoivat muiden palveluiden hankkeet priorisoimaansa tärkeysjärjestykseen. Budjettiehdotukset tullaan sopeuttamaan käytettävissä olevaan rahoituskehykseen valitsemalla toimialojen esittämistä hankkeista listojen alkupäästä ne, joihin rahat riittävät. Listojen loppupään hankkeet jäävät tässä vaiheessa rahoittamatta.

Aikataulut

Liikenneviraston johtoryhmä on linjannut viraston tulossuunnitteluohjeen laatimista johtoryhmän kokouksessa 15.11.2010.

Tulossopimusasiakirjaehdotukset toimitetaan 14.1.2011 Liikenneviraston esikuntayksikköön. Tulospalkkauskeskustelut pääjohtajan kanssa käydään tammikuussa 2011.

Toimiala	pvm ja klo
Investointi	
Kunnossapito	
Liikennejärjestelmä	
Liikenteenhallinta	
Hallinto	
Esikuntayksiköt	

Määrärahojen asettaminen

Vuoden 2011 määrärahojen käyttö-oikeudet annetaan toimialoille kun eduskunta on hyväksynyt vuoden 2011 talousarvion, tulospalkkauskeskustelut on käyty ja ministeriö on tehnyt tilijaottelun. Vuoden 2010 saldojen käyttö-oikeudet asetetaan kun vuoden 2010 tilinpäätös on valmistunut.

Tulospalkkaus

Liikennevirastossa sovelletaan tulospalkkausjärjestelmää. Toimintamomentin määrärahasta varataan osa TUPA -palkkioiden maksamiseen. Toimialojen palkkauskehykseen tulospalkkiovaraus varataan vuosipalkkasummasta 3,0 prosentin suuruuisena.

2 Liikenneviraston suunnittelukehukset

LVM:n hallinnonalan menokehyksiin on varattu seuraavat määrärahat. Osa määrärahoista varataan Liikenneviraston ja osa ELY-keskusten käyttöön.

Määrärahmomentit	TA 2011	2012 kehys	2013 kehys	2014 kehys
Liikenneviraston toimintamenot 31.10.01				
- Liikennevirasto	83,142	86,391	85,761	85,176
Perusväylänpito 31.10.20	907,577	898,600	891,090	891,090
- ELY-keskukset (tiet)	524,887			
- Liikennevirasto (tiet) osa edellisestä rivistä	15,350			
- Liikennevirasto (rautatiet)	297,340			
- Liikennevirasto (vesiväylät)	70,000			
Valtionavustus Länsimetron rakent. 31.10.35	13,000	34,974	49,387	63,691
Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korv. 31.10.76	28,350	28,350	28,350	28,350
- ELY-keskukset (tiet)	24,760			
- Liikennevirasto, rautatiet	3,490			
- Liikennevirasto, vesiväylät	0,100			
Väyläverkon kehittäminen 31.10.77	54,700	154,200	103,000	72,100
- Liikennevirasto, tiehankkeet	8,000	87,900	91,000	72,100
- Liikennevirasto, ratahankkeet	42,000	60,000	12,000	-
- Liikennevirasto, vesiväylähankkeet	4,700	6,300	-	-
Eräät väylähankkeet 31.10.78	249,600	310,691	295,843	48,112
- Liikennevirasto, tiehankkeet	91,100	135,081	173,483	12,311
- Liikennevirasto, ratahankkeet	117,400	123,100	111,400	27,300
- Liikennevirasto, vesiväylähankkeet	17,100	7,000	-	-
- Liikennevirasto, yhteiset väylähankkeet	24,000	40,000	15,000	-
Elinkaarirahoitushankkeet 31.10.79	60,350	49,547	55,200	74,700
- Liikennevirasto, tiet	59,200	46,697	40,200	54,700
- Liikennevirasto, rautatiet	1,150	2,850	15,000	20,000
Yhteensä	1396,719	1562,753	1508,631	1263,219

Kehykset saattavat muuttua eduskuntakäsittelyn aikana.

3 Liikenneviraston toimintamenot

Viraston toiminnan menot rahoitetaan Liikenneviraston toimintamenot momentin 31.10.01 määrärahalla ja momentin vuoden 2010 saldolla. Momentti on nettobudjetoitu kaksivuotinen siirtomääräraha. Vuoden 2011 määrärahaa on TAE 2011 varattu 83,229 milj. euroa ja saldoraheitusta ennakoidaan olevan käytettävissä 9,79 milj. euroa. Vuoden 2011 määrärahasta vähäinen osuus siirretään tilijaottelulla muiden virastojen käyttöön.

Vuoden 2011 talousarvioesitykseen sisältyy ja ministeriön kehysuunnitteluun on jo merkitty radanpidon isännöintipalveluiden siirto 4,0 milj. euron määräisenä toimintamenomomentilla perusväylänpidon momentille 31.10.20.

Liikenneviraston toimintamenot suunnitellaan noin 95 milj. euron tasoon. Tästä tuotoilla rahoitetaan runsas 2 milj. euroa. Tässä vaiheessa VTS-toiminnot ja rataliikennekeskus suunnitellaan vielä toimintamenoilla rahoitettavaksi.

Liikenneviraston vuoden 2011 budjetin rakenne			
Liikenneviraston toimintamenot ja tulot	Ennuste 2010	Budjetti 2011	Muutos
Tuotot	3,837	2,328	-1,509
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	0,669	0,500	-0,169
Muut tuotot	3,168	1,828	-1,340
Hallintomenot	97,918	95,347	-2,571
Aineet ja tarvikkeet	2,070	1,900	-0,170
Palkat ja henkilösivukulut	43,635	42,200	-1,435
Vuokrat	7,188	6,088	-1,100
Palvelujen ostot	41,970	40,334	-1,636
T&K-ohjelma	9,192	8,500	-0,692
Tiedonhallinnan kehittämisohjelma	6,823	5,700	-1,123
Alueellistaminen	0,050	0,200	0,150
Muut palvelut	25,905	25,934	0,029
Keskittetty ICT-infra ja laitelisenssit		5,881	
Tietojärjestelmien yp ja toimintakunto		1,790	
Muut palveluiden osto		18,263	
Muut kulut	3,055	2,455	-0,600
Jakamaton varaus		2,370	2,370
Nettomenot	94,081	93,019	-1,062

[Tähän taulukkoon tiedonhallinnan kehittämisohjelman v. 2011 luku 5,700 pitää muuttaa luvuksi 6,690, ehdottaa Elsi Sarjo. Asiasta neuvotellaan aikanaan.]

Tuottojen arvioidaan vähenevän 1,5 milj. euroa lähinnä toimitilojen jälleenvuokrauksesta saatavien vuokratulojen vähentyessä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot syntyvät lähinnä EU-hankkeista. Jokainen toimiala arvioi nämä tuotot omalta osaltaan

Muut tuotot ovat pääosin vuokratuottoja, joiden määrän Hallinto -toimiala arvioi ja budjetoit keskitetysti. Väylänpitoa palvelevien kiinteistöjen tuotot budjetoit kukin toimiala omaan budjettiinsa.

Aineet ja tarvikkeet -menoryhmään budjetoidaan tavanomaiset tarvikehankinnat. Budjetoinnista vastaa keskitetysti Hallinto -toimiala. Liikenteen hallinta -toimiala selvittää minkä suuruisena aineisiin ja tarvikkeisiin toistaiseksi budjetoidaan (siirrettäneiden LTAE 2011 perusväylänpitoon) vesiväylänpidon laitehankintoja, joihin vuonna 2010 kuuluu runsas miljoona euroa. Menoryhmälle on suunniteltu varattavaksi 1,90 milj. euroa.

Palkkoihin ja henkilösivukuluihin on suunniteltu varattavaksi 42,2 milj. euroa. Määrä ei sisällä tieliikennekeskuksen noin 2,9 milj. euron suuruisia palkkoja ja henkilösivukuluja, jotka on jo pitkään budjetoitu perusväylänpidon puolelle. Suunniteltu 42,2 milj. euroa sisältää yleiskorotukset, vaativuustarkistukset ja tulospalkkiovarauksen sekä käynnissä olevien kuuden asiantuntijan rekrytoinnin rahoituksen. Varaus ei sisällä muita mahdollisia vuoden 2011 rekrytointeja ja niistä päätetään vasta Liikenneviraston henkilöstösuunnitelmaa (toukokuussa 2011) hyväksyttäessä.

Vuokramenoja on suunniteltu budjetoitavaksi 6,1 milj. euroa. Menoja säästyy vuoteen 2010 verrattuna noin 1,1 milj. euroa, koska Porkkalankadun ja Kaivokadun sopimuksesta irtaudutaan. Toisaalla vuokramenoja lisää Pasilan toimitilojen yksikkövuokran (€/m²) kallistuminen mittavien remonttien kustannusten siirtyessä maksettavaan kk-vuokraan.

Hallinto -toimiala budjetoii pääosin keskitetysti kaikkien Liikenneviraston toimitilojen vuokrat (ml Tieliikennekeskuksen vuokrat, vaikka menot maksetaan toistaiseksi perusväylänpidon määrärahoista sekä vesiväylänpidon alueyksiköiden vuokrat). Liikennekeskus osallistuu omien liikennekeskustilojen vuokrasopimusten valmisteluun tukien Hallinto -toimialaa sopimusten teossa ja sopimusten ylläpidossa. Liikenteen hallinta -toimiala budjetoii toistaiseksi vuokramenot meriliikenteen liikenteenohjauksen kiinteistöjen osalta.

Palveluiden ostot muodostuvat T&K-ohjelman, tiedonhallinnan kehittämisohjelman, tietojärjestelmien ylläpitomenojen, keskitetyn ICT-infran, alueellistamisen ja muiden palveluiden ostoista.

T&K-ohjelmaan on suunniteltu varattavaksi 8,5 milj. euroa. Ohjelman valmistelee Liikennejärjestelmä -toimiala tukeutuen Liikenneviraston vuosien 2011–2014 T&K-ohjelman mukaiseen painopisteiden priorisointiin. Toimialoja pyydetään esittämään Liikennejärjestelmäosastolle tulevan vuoden toimialakohtaiset T&K-tarpeet.

Tiedonhallinnan kehittämisohjelmaan on suunniteltu varattavaksi [6,7 milj. euroa] toimintamenomomentilta rahoitettavaksi. Nämä budjetoii Hallinto -toimiala. Perusväylänpitoon kuuluviin tiedonhallinnan kehittämishankkeisiin on suunniteltu varattavaksi 4,1 milj. euroa perusväylänpidon määrärahoista rahoitettavaksi. Nämä budjetoii ao. toimiala.

Tiedonhallinnan kehittämisohjelma on Liikennevirastotasoinen kehittämiskokonaisuus, joka sisältää kaikki tiedonhallinnan kehittämishankkeet rahoituslähteistä riippumatta. Ohjelmaa valmistelee Liikenneviraston tiedonhallinnan kehittämisen ohjausryhmä. Hallinto -toimiala (Juha Siltanen) valmistelee toimintamenomäärärahoilla budjetoivan tiedonhallinnan kehittämisohjelman budjetin ja koordinoi perusväylänpidon rahoitukseen perustuvan kehittämisohjelman hankkeistuksen.

Tulossuunnitteluohje 2011 Liikenneviraston toimialoille

Kehittämishjelmaan budjetoidaan kaikki kehittämisen aikana tulevat kustannukset, esim. ympäristöt, lisenssit ja käyttöpalvelut. Käyttöönoton jälkeisenä vuotena järjestelmä/palvelu siirtyy Liikenneviraston järjestelmäsalkkuun. Esimerkiksi LIIKE-järjestelmän käyttömenot (0,3 milj. euroa) budjetoidaan vuonna 2011 kehittämishjelmaan.

Liikenneviraston järjestelmäsalkkuun sisältyvien tietojärjestelmien ylläpidon ja toimintakunnan rahoittamiseen on suunniteltu 1,8 milj. euroa rahoitettavaksi toimintamenomomentilta. Väylänpitoa välittömästi palvelevien järjestelmien ylläpito ja toimintakunto rahoitetaan perusväylänpidon määrärahoista. Tarvittava rahoitus on arvioitu 2,6 milj. euron suuruiseksi. Liikenneviraston järjestelmäsalkun hallinnasta ja budjetoinnista vastaa Hallinto toimiala (Elsi Sarjo), vaikka sen rahoitus on sekä toimintamenoista että perusväylänpidosta.

Keskitettyyn ICT-infraan budjetoidaan 5,9 milj. euroa rahoitettavaksi toimintamenomomentilta, budjetoinnista vastaa Hallinto –toimiala.

Alueellistamisen erillismenoihin on suunniteltu varattavaksi 0,2 milj. euroa. Lappeenrannan toimitilojen vuokramenoja ei budjetoida alueellistamisen erillismenoiksi. Määrärahat sisällytetään Hallinto - toimialan budjettiin.

Muiden palveluiden ostoihin on suunniteltu varattavaksi 18,3 milj. euroa. Tämä ei sisällä radanpidon 4,0 milj. euron isännöintipalveluita, jotka siirretään 1.1.2011 perusväylänpitoon.

Muut kulut kertyvät pääosin matkustamisesta, päivärahoista ja km-korvauksista. Niihin on suunniteltu budjetoivaksi 2,455 milj. euroa, jossa on vähennystä kuluvaan vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa.

Liikenneviraston jäsenyydet kotimaisissa ja ulkomaisissa yhteisöissä ja järjestöissä on linjattu Liikenneviraston johtoryhmässä. Hallinto -toimiala budjetoiki keskitetysti Liikenneviraston jäsenmaksut.

Jakamattomaksi määrärahaksi on suunniteltu varattavaksi 2,37 milj. euroa. Sen käytöstä päätetään myöhemmin erikseen.

4.1 Perusväylänpito

Radanpidon ja vesiväylänpidon vastaavaa alueellista toteuttajaorganisaatiota ei ole ja Liikennevirasto budjetoii radanpidon ja vesiväylänpidon menot kokonaan itse. Tienpidon määrärahaa valtaosa (noin 97 %) annetaan toiminnallisissa tulossopimuksissa ELY-keskuksille käyttöoikeudella ja Liikennevirasto budjetoii itse tienpidon määrärahaa vähäisen osan (noin 3 %) tiestö- ja kuntomittauksiin, liikenteen operatiiviseen ohjaukseen, varautumiseen ja pariin tie- ja rakennussuunnitteluhankkeeseen.

Varautumiseen budjetoidaan siltakaluston hoitomenoihin 0,75 milj. euroa. Rautateiden kunnossapidosta varaudutaan rahoittamaan varautumisen menoja 0,4 milj. euroa ja vesiväylänpidon kunnossapidosta 0,2 milj. euroa.

Tie- ja rakennussuunnittelun hankkeista hoidetaan Investoinnit -toimialalla E18 Kehä III 2. rakennusvaiheen rakennussuunnitelma ja tiesuunnitelman täydentäminen välillä Vanhakartano - vt 7 (2,0 M€) ja E18 Haminan ohituksen rakennussuunnittelu (1,7 M€). Alustavasti Investoinnit -toimialalle budjetoitavaksi suunniteltu vt 6 Reijola - Repokallion 0,25 milj. euron rakennussuunnittelu on POS-ELYN tulosneuvottelussa siirretty ELY-keskuksen budjettiin.

Liikenteen operatiiviseen ohjaukseen budjetoidaan tieliikennekeskuksen menoihin 5,0 milj. euroa.

Tiestö- ja kuntomittauksiin budjetoidaan perustienpidon määrärahaa 4,5 milj. euroa. TEM:n liikennevirastolle osoittamasta Kainuun kehittämisrahasta varataan Liikennevirastolle 0,21 milj. euroa (alv 0 %) + arvonlisävero 0,048 milj. euroa oheisen taulukon mukaisesti.

Keskitettyjen TLP-hankintojen budjetti 2011			
Hankintapalvelu	YHT.	Kainuun hka	Livi
Yleinen liikennelaskenta	1 360 000 €	65 000 €	1 295 000 €
PTM	1 000 000 €	50 000 €	950 000 €
Vauriokartoitus	750 000 €	30 000 €	720 000 €
Onnettomuustiedot	280 000 €	15 000 €	265 000 €
Talvihoidon laatu	450 000 €	20 000 €	430 000 €
Kevareiden vaurioinventoinnit	180 000 €	10 000 €	170 000 €
Paikkatiedot ja karta-aineistot	120 000 €	5 000 €	115 000 €
Sorasteiden runkokelirikoinventoinnit	300 000 €	15 000 €	285 000 €
Tarkkailusillat	50 000 €		50 000 €
Paikannuspisteiden ylläpito	120 000 €		120 000 €
Tienumerokartat	100 000 €		100 000 €
YHTEENSÄ	4 710 000 €	210 000 €	4 500 000 €

Väylänpidon tietojärjestelmät

Väylänpitoa välittömästi palvelevien järjestelmien osalta järjestelmäsalkku budjetoidaan perusväylänpitoon. Toimialat varaavat perusväylänpidon rahoituksesta tarvittavat määrarahat näiden menojen maksamiseen. Tarvittava rahoitus on arvioitu 2,6 miljoonaksi euroksi.

Liikenneviraston järjestelmäsalkun hallinnasta ja budjetoinnista vastaa Hallinto -toimiala (Elsi Sarjo), vaikka se rahoitetaan osin toimintamenoista ja osin perusväylänpidon määrärahasta.

Digiroadin ylläpitomenoihin budjetoidaan 1,4 milj. euroa.

Väylänpidon tiedonhallinnan kehittämishankkeet

Lisäksi perusväylänpitoon kuuluvia tiedonhallinnan kehittämishankkeita on suunniteltu rahoitettavaksi 4,1 M€. Tiedonhallinnan kehittämisohjelma on Liikennevirastotasoinen kehittämiskokonaisuus, joka sisältää kaikki tiedonhallinnan kehittämishankkeet rahoituslähteistä riippumatta. Ohjelmaa valmistelee Liikenneviraston tiedonhallinnan kehittämisryhmä. Hallinto -toimiala (Juha Siltanen) koordinoi perusväylänpidon rahoitukseen perustuvan kehittämisohjelman hankkeistuksen.

4.2 Eduskunnan päättämät kehittämishankkeet

Liikenneviraston investointi -toimiala vastaa eduskunnan päättämien suurten kehittämisinvestointien toteuttamisesta. Väyläverkon kehittämishankkeet (mom. 31.10.77) on uusi talousarvion momentti. Hankkeille määrätään talousarviossa kustannusarvio ja valtuus.

Väyläverkon kehittämishankkeet, Momentti 31.10.77	Valmisliikenteelle	Kustannusarvio M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2011 M€	Rahoitustarve myöh. M€
Uudet tiehankkeet					
E18 Haminan ohikulkutie	2015	180,0	-	1,0	179,0
Vt 8 Sepänkylän ohitustie	2013	55,0	-	3,0	52,0
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	2014	63,0	-	1,0	62,0
Uudet ratahankkeet					
Rovaniemi-Kemijärvi sähköistys	2011	24,0	-	2,0	22,0
Seinäjoki-Oulu palvelutason parantaminen, 2.vaihe	2015	90,0	-	40,0	50,0
Uudet vesiväylähankkeet					
Uudenkaupungin meriväylä		11,0	-	4,7	6,3
Yhteensä		423,0	-	51,7	371,3

Eräät väylähankkeet -momentille 31.10.78 on talousarvioesityksessä ehdotettu 249,6 milj. euroa hankerahoitusta. Lisäksi on käynnissä viisi kuntien ja VR:n aikaistamisrahoituksella toteutettavaa tiehanketta.

Momentti on TAE:ssa esitetty muutettavaksi siirtomäärärahaksi (3 v), jolloin lisäksi on käytettävissä hankkeilta vuodelta 2010 jäävä saldorahoitus.

Eräät väylähankkeet, Momentti 31.10.78	Valmisliikenteelle	Sopimusvaluutus M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2011 M€	Rahoitustarve myöh. M€
Tiehankkeet					
Mt 100 Hakamäentie, Helsinki	2009	100,0	97,0	0,1	-
Vt 6 Lappeenranta—Imatra	2012	177,0	137,2	21,0	18,8
Vt 4 Kemin kohta ja sillat	2010	74,0	64,3	0,2	0,3
Vt 4 Lusi—Vaajakoski	2010	95,5	92,0	1,8	1,7
Vt 5 Lusi—Mikkeli	2011	42,0	29,8	8,3	-
Mt 101 Kehä I, Turunväylä—Vallikallio	2012	147,0	0,8	-	146,2
Kilpilahden tieyhteys	2011	25,0	-	-	25,0
E18 Kehä III, 1. vaihe	2011	50,0	-	-	50,0
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	2013	80,0	24,4	22,5	24,5
Vt 5 Päiväranta—Vuorela	2014	90,0	32,3	18,0	36,0
Vt 6 Joensuun kohta	2012	35,0	15,6	13,35	6,1
Jakamaton				5,85	
				91,1	

Ratahankkeet						
Ilmalan ratapiha	2012	115,0	100,5	8,0	6,5	
Lahti-Luumäki	2011	210,0	208,0	1,9	0,1	
Keski-Pasila	2010	39,2	14,2	16,2	8,8	
Talvivaaran kaivoshanke	2010	40,0	20,0	20,0	-	
Kehärata	2014	389,0	89,4	71,3	228,3	
Seinäjoki-Oulu, palvelutason parantaminen I-vaiheen täydennys	2010	110,0	109,8	-	-	
Seinäjoki-Oulu rataosan palvelutason parantaminen I-vaihe (VR)	2010	40,0	-	-	-	
Seinäjoki-Oulu rataosan palvelutason parantaminen, I-vaiheen loppuosa	2010	40,0	40,0	-	-	
Seinäjoki-Vaasa, jälkirahoitus	2011	20,0	-	-	20,0	
				117,4		
Vesiväylähankkeet						
Tornion meriväylä	2007	11,0	10,0	-	-	
Raahen meriväylä	2009	30,0	17,9	-	-	
Haminan meriväylä	2010	19,8	9,5	10,3	-	
Pietarsaaren meriväylä	2012	11,4	0,5	3,9	7,0	
Pori, Mäntyluoto	2011	9,2	6,3	2,9	-	
				17,1		
Yhteiset liikenneväylähankkeet						
Vt 14 Savonlinnan keskusta, 1. rv	2011	20,0	16,0	4,0	-	
Vt 14 Savonlinnan keskusta, 2. rv	2013	80,0	5,0	20,0	55,0	
				24,0		
Yhteensä				243,85		

Jälkirahoitus- ja elinkaarirahoitusmomentin 31.10.79 hankkeille on talousarvioesityksessä ehdotettu 60,35 milj. euroa kahdelle jo valmistuneelle ja kahdelle käynnissä olevalle hankkeelle.

Jälkirahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet, Momentti 31.10.79	Valmis liikenteelle	Sopimusvaluutus M€	Arvioitu käyttö M€	Määräraha v. 2011 M€	Rahoi- tustarve myöh. M€
Jälkirahoitushanke					
Vt 4 Järvenpää—Lahti	1999	252,3	210,9	17,8	23,6
Elinkaarirahoitushankkeet					
E18 Muurla—Lohja	2008	700,0	84,6	39,4	576,0
E18 Koskenkylä—Kotka moottoritie	2014	650,0	2,0	2,0	646,0
Kokkola-Ylivieska, 2.raide	2011	660,0	4,7	1,15	654,15
Yhteensä				60,35	

4.3 Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset

Määrärahasta varataan Liikenneviraston käyttöön 3,49 milj. euroa rata-alueiden hankintoihin ja 0,1 milj. euroa vesiväylien tarvitsemien maa- ja vesialueiden hankintoihin.

Valtaosa määrärahasta on suunniteltu varattavaksi ELY-keskuksien käyttöön maantiealueiden hankintaan ja korvauksiin.

Liite 2: Keskitetty väyläinvestointien hankesuunnittelu

Keskitetysti rahoitettava tieinvestointien suunnittelu		Livi	30.11.2010					
Tie- ja rakennussuunnitelmat	Suunnittelukustannus (milj. euroa)							Myönte
	-2010	2011		2012	2013	myöh.	Yht.	
		Oma-saldo	Maara-raha					
Keskeneräiset	3,900		3,700				7,600	
E18 Kehä III 2. vaiheen rs ja ts täydentäminen välillä Vanhakartano-Vt 7			2,000				2,000	
E18 Haminan ohituksen rakennussuunnittelu	3,900		1,700				5,600	
Vuonna 2011 aloitettavat								
Vuonna 2012 aloitettavat								
Vuonna 2013 aloitettavat								
Aikaisintaan vuonna 2014 aloitettavat								
Tie- ja rakennussuunnitteluhankkeet yht.	3,900		3,700				7,600	
	-2010	Saldo	2011	2012	2013	myöh.	Yht.	

Liite 3. Liikenneviraston strategisista päämääristä johdetut välitavoitteet

Matka- ja kuljetusketjut

- 1.1 Toiminta perustuu valtakunnalliseen kaikki liikennemuodot kattavaan priorisoituun näkemykseen matkojen ja kuljetusten palvelutasosta.
- 1.2 Väylästäön rakenteellisen kunnon kehittyminen ja päivittäinen palvelutaso pystytään optimoimaan käytettävissä olevat resurssit huomioiden.
- 1.3. Liikenteen solmukohtien toimivuutta on tehostettu.
- 1.4 Liikenteen tilannetietoutta on parannettu. Liikenteen ohjausta, häiriötilanteiden ennaltaehkäisyä sekä ennakoitua ja hallintaa on tehostettu.

Elinkeinoelämän logistiset kustannukset

- 2.1. Liikenneverkkoihin ja terminaaleihin liittyvät tehokkaimmat toimenpiteet logistiikan tehostamiseksi on tunnistettu ja toimenpiteisiin niiden toteuttamiseksi on ryhdytty.

Joukkoliikenne ja julkinen liikenne

- 3.1 Joukkoliikenteen palvelutasot on määritelty ja rahoituksen jako perustuu määriteltyihin palvelutasoihin.
- 3.2 Suurten ja keskisuurten kaupunkien kanssa on solmittu joukkoliikenneaiesopimukset.
- 3.3 Koko Suomen kattava lippujärjestelmä on suunniteltu ja käyttöön otettu.
- 3.4 Julkisen liikenteen peruspalvelutaso toteutetaan kokonaisuuden kannalta mahdollisimman tehokkaasti yhteistyössä yli hallintorajojen.
- 3.5 Kaukoliikenteessä kehitetään markkinaehtoisien liikenteen kilpailukyvyyn edellytyksiä.

Turvallisuus

- 4.1 Liikenneturvallisuutta on parannettu tunnistamalla, priorisoimalla ja ottamalla käyttöön tehokkaimmat turvallisuutta edistävät keinot. Tehokkaimmat keinot priorisoidaan liikkujamäärän ja vaikuttavuuden mukaan.
- 4.2 Tasoristeysturvallisuutta on parannettu.
- 4.3 Itämeren meriliikenteen turvallisuus on varmistettu.
- 4.4 Oman ja alan toimijoiden työturvallisuutta on parannettu.

Liikenteen ympäristöjalanjälki

- 5.1 Edistetään mallia, jossa liikenteen verot kerätään liikenteen päästöjen vähentämistavoitetta tukien.
- 5.2 Liikennevirasto vaikuttaa liikkumistarpeen vähentämiseksi.
- 5.3 Ympäristöä ja ihmisiä suojataan liikenteen ja väylänpidon ympäristöhaitoilta.

Vahva vaikuttaja

- 6.1 Määrittelemme strategisesti keskeisten sidosryhmien osalta vaikuttamisen foorumit sekä johdon ja asiantuntijoiden vaikuttamiskeinot niissä.
- 6.2 Johdon ja asiantuntijoiden viestintävalmiuksia on parannettu viestintä- ja media-koulutuksella

Teknologia ja uudet toimintatavat

- 7.1 Väylänpidon uudistetut suunnitteluperiaatteet mahdollistavat liikenteen kannalta riittävien, turvallisten ja toimivien kokonaisuuksien toteuttamisen.
- 7.2 T&K:n ja tiedonhallinnan kehittäminen on hallittua, tuloksellista ja strategiaa tukevaa.
- 7.3 Älyliikenteen keinoja hyödynnetään täysimääräisesti toiminnan kehittämisessä.
- 7.4 Liikenne- ja väylätiedot ovat sisäisten ja ulkoisten toimijoiden käytettävissä määrittelyjen mukaisesti.

7.5 Liikennevirasto on yhdessä alan kanssa aktiivinen uusien toimintamallien pilotoija ja käyttöön ottaja.

Osaaminen, markkinat ja tuottavuus

- 8.1. Olemme määrittäneet teettämisen (palvelujen hankinnan) periaatteet.
- 8.2 Väylänpidon hankintamenettelyt tukevat innovatiivisuutta ja mahdollistavat uusia palvelumalleja.
- 8.3 Toimintamme edesauttaa toimivia markkinoita ja kilpailun avaaminen on tehty hallitusti.

Rahoitus ja rahoitusmallit

- 9.1 Uusien rahoitusmallien käyttöönottoa on edistetty ja niitä otetaan käyttöön harkitusti huomioiden erilaisissa kohteissa soveltuvat rahoitusmallit ja –tavat.
- 9.2 Liikenneviraston budjetti laaditaan tavoitteellisen tiukaksi. Toiminnan vuosisuunnittelussa on panostettu joustavuuden huomioimiseen.
- 9.3 Vaikutamme aktiivisesti valtion budjettikäytäntöjen uudistamiseen.

Osaaminen

- 10.1 Olemme tunnistaneet strategian edellyttämän osaamisen. Liikenneviraston henkilöstösuunnitelma on valmis ja sitä päivitetään säännöllisesti. Henkilöstövoimavarat kohdennetaan tunnistettuihin ja omaa osaamista kehitetään tunnistetuilla osaamisalueilla.
- 10.2 Olemme kehittäneet hankintaosaamistamme.
- 10.3 Alan osaamisyhteistyö on vakiintunutta.

Prosessit

- 11.1 Yhteinen toimintajärjestelmä otetaan käyttöön.

Työkuulttuuri

- 12.1 Arvot ja eettiset pelisäännöt on linjattu ja ne näkyvät päivittäisessä työssämme lähtien. Arvojen toteutumista tarkastellaan jokapäiväisessä työssä, kehityskeskusteluissa sekä johdon strategiafoorumeissa.
- 12.2 Johtamisemme on linjakasta, avointa ja vuorovaikutteista. Johtamisen ja esimiestyön systemaattinen arviointimenetelmä on käytössä ja sitä hyödynnetään aktiivisesti johtamis- ja esimiestyön kehittämisessä.
- 12.3 Hyvien asiantuntijuutta tukevien käytäntöjen (mm. etätyö, urapolku) kartoittaminen, määrittäminen ja kehittäminen.
- 12.4 Liikennevirasto on työnantajana houkutteleva ja kilpailukykyinen.

Yllä strategisten päämäärien nimet on lyhennetty. Täydelliset nimet ovat sivuilla 7-8.

Liite 4: LVM:n asettamat toiminnalliset tulostavoitteet

<i>Tuotokset ja laadunhallinta</i>	Toteutuma 2008	Toteu- tuma 2009	Tavoite Ennuste 2010	Tavoite 2011
Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus				
Ruuhkautuvat päätiät, km, enintään	200	200	200 200	200
Kaksi- tai useampiraiteisen rataverkon suhteellinen osuus keskeisestä rataverkosta, %	19	19	19 19	19
Radanpidosta johtuvat viivästykset kaukoliikenteessä, % (kaukoliikenteen junista myöhässä 5 min. määräasemalla)	3,52	4,36	4 9	4
Radanpidosta johtuvat viivästykset lähiliikenteessä, % (lähiliikenteen junista myöhässä lähtö- tai pääteasemalla 3 min. tai yli)	1,35	1,44	1 2	1
Nopean (≥ 160 km/h) rataverkon pituus, km (henkilöliikenne)	675	675	795 795	873
25 tonnin akselipainon sallivien rataosien pituus, km (tavaraliikenne)	392	392	790 790	790
Jäänmurtopalveluiden odotusaika, h, enintään	1,8	2,5	3,5 3,1	3,5
Ilman odotusta läpipäässeiden alusten osuus, %	98	97	90-95 94	90-95
Alusliikennepalveluiden saatavuus, %	99,9	99,6	99,5 99,5	99,5
Väylien kunto				
Maantie- ja ratasillat kuntoluokissa huono ja erittäin huono, kpl, enintään	897	860	913 838	850
Päällystetyt tiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	3 492	3 450	3 700 3 400	4 000
Soratiet kuntoluokissa huono ja erittäin huono, km, enintään	3 560	3 070	3 200 2 700	3 000
Huonot ja erittäin huonot kevyen liikenteen väylät, km, enintään	332	340	330 320	320
Rataverkon kuntoindeksi (100=hyvä kunto)	90	89	88 89	88
Rataverkon yli-ikäinen päällysrakenne (km) (keskeinen rataverkko/muu rataverkko), enintään				
- ratakiskot	324/1050	285/953	260/890 260/890	250/850
- ratapölkkyt	119/1083	159/983	210/870 210/870	150/850
Radan huonosta kunnosta johtuvat liikennerajoitukset, km, (keskeinen rataverkko/muu rataverkko), enintään	84/397	51/348	50/250 50/250	60/210
Kauppamerenkulun huonokuntoiset väylät, km, enintään	553	440	450 450	450
Liikenneturvallisuus ja ympäristö				
Junaliikenteessä ja kauppamerenkulussa kuolleet, lkm	0	0	0 0	0
Radasta aiheutuvat vahingot junaliikenteessä, kpl	3	5	5 2	5
Käytössä olevien tasoristeysten määrä valtion liikennöidyllä rataverkolla yhteensä, kpl	3 515	3 376	3 328 3 300	3 216
Kauppamerenkulussa tapahtuneet onnettomuudet Suomen aluevesillä (neljän vuoden keskiarvo)	34	34	33 33	33
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä Liikenneviraston toimin (perusväylänpito)	54	44,1	28 32	28
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien vähenemä Liikenneviraston toimin (kehittäminen)	28	5,7	8 9	14

<i>Tuotokset ja laadunhallinta</i>	Toteutuma 2008	Toteu- tuma 2009	Tavoite Ennuste 2010	Tavoite 2011
Tieliikenteen pohjavesiriskit, km	109	104	105 103	100
Melulta suojattujen henkilöiden määrä, henkilöä/vuosi (perusväylänpito)		rata 40 tie 100	rata 196 tie 1300 rata 196 tie 1300	rata 0 tie 100
Melulta suojattujen henkilöiden määrä, henkilöä/vuosi (kehittäminen)		rata 120 tie 500	rata 380 tie 2 000 rata 380 tie 380	rata 200 tie 480
Sähköistetyt rataverkon osuus (% rataverkon pituudesta)	52	52	52 52	52
Merenmittauksen uudistaminen tärkeimmillä merikuljetusreiteillä, % (toteutusaste)	34	36	40 40	49
Tarkistusmitattujen kauppamerenkulun väylien osuus, %	86	88	91 91	93
Palvelukyky ja laatu				
Sidosryhmien tyytyväisyys Liikenneviraston toimintaan				3,5
Tienkäyttäjien tyytyväisyys pääteiden tilaan (1-5)	3,6	3,6	3,6 3,7	3,6
Tienkäyttäjien tyytyväisyys muun tieverkon tilaan (1-5)	3,0	2,8	3,0 3,0	3,0
Tienkäyttäjien tyytyväisyys talvihoidon tasoon (1-5)	3,30	3,3	3,3 3,3	3,3

Liite 5: Liikenneviraston tuoteryhmä- ja tuotemäärittely

2 INVESTOINTI

20 Uus- tai laajennusinvestointi

- Suunnitelmaan perustuva rakennuskohde, jolla väylän tai sen osan toimivuutta parannetaan (laajennusinvestointi) tai uusi väylä (uusinvestointi).
- Tuoteryhmä sisältää myös liikenteen hallinnan ja muiden väylänpidon järjestelmien uus- ja laajennusinvestoinnit osana väylähanketta toteutettuna.

21 Korvausinvestointi

- Kohteessa väylä tai sen osa rakennetaan lähestulkoon uudelleen, nykyisen tekniikan ja laatuvaatimusten mukaiseen tasoon. Kohde joudutaan rajatun korjauksen sijasta rakentamaan osittain uudestaan. Ero ylläpitoon on, että investointi edellyttää rakennussuunnitelman tai käyttöluvan.
- Jos kohteessa parannetaan myös liikennöitävyyttä (esim. uusi kantavuus-, nopeus tai turvallisuustaso), se luokitellaan laajennusinvestoinniksi.
- Liikenteen hallinnan ja väylänpidon laitteisiin ja järjestelmiin liittyvät investoinnit ovat vastaavanlaisella määrittelyllä korvausinvestointeja.
- Tuoteryhmä sisältää liikenteen hallinnan ja väylänpidon järjestelmiin tehdyt korvausinvestoinnit kun ne toteutetaan osana väylän korvausinvestointia.

22 Purku

- Kohde käsittää olemassa olevan väylän tai sen merkittävän osan purkamisen ja poistamisen (väylän lakkauttaminen). Toimenpiteen tarkoituksena on vain poistaa kohde. Väylähankkeen sisällä tapahtuvat erilaisten ulkopuolisten rakenteiden tai entisten väylärakenteiden purkutyöt kohdentuvat ao. investointiin tai muuhun toimenpiteeseen.

3 KUNNOSSAPITO

30 Ylläpito

- Ylläpitoa ovat toimet, joilla olemassa olevaa rakennetta tai järjestelmää korjataan ja huonontunut kunto tai toimivuus palautetaan ennalleen. Tämä voi tapahtua vaihtamalla keskeisiä osia uusiksi tai rakentamalla uusiksi vaurioituneet kohdat. Kuitenkin osa tuotteesta tai rakenteesta pysyy ennallaan.
- Jos kohde joudutaan korjauksen vuoksi kokonaan rakentamaan uudelleen tai haetaan olennaisia uusia vaikutuksia, kyseessä on investointi.
- Olosuhde-, kunto- ja infratietojen hankinta ja ylläpito (merenmittaus, merikartoitus, liikennetiedot, kuntomittaukset), jotka palvelevat yleisesti väylänpidon eri sektoreja ovat ylläpidon toimenpidetyyppejä.

31 Hoito

- Hoitoa ovat toimet, joita säännöllisesti tarvitaan väylän, varusteen tai rakenteen pitämiseksi toimintakunnossa tai joilla joissakin tapauksissa ennalta estetään niiden kunnan heikkenemistä. Toimet ovat vaikutuksiltaan suhteellisen lyhytjänteisiä ja säännöllisesti uusittavia.

32 Käyttö

- Käytöllä tarkoitetaan toimia tai hankintoja, jotka ovat välttämättömiä väylien toimivuuden kannalta, mutta jotka eivät ole ylläpitoa, hoitoa eikä liikenteen hallintaa. Nämä toimet synnyttävät ns. käyttökuluja. Tällaisia ovat tyypillisesti laitteiden energiakulut ja järjestelmien käyttöpalvelut (tietoliikenne).
- *Jäänmurto on liikenteen hallinnan talvimerenkulun toimenpidetyyppi ja saaristoliikenne on julkisen liikenteen ja merenkulun tuen toimenpidetyyppi*

33 Merikartoitus

- Merenmittauksen hankinta, merikartoitustiedot, karttojen valmistus, aineis-
topalvelut ja muut.

4 LIIKENTEENHALLINTA

40 Liikenteenhallinta

- Liikenteenhallintaa on liikenne- ja ohjauskeskusten palvelu tai muu sellainen operatiivinen toiminta, jolla vaikutetaan liikenteeseen ja sen käyttäjiin. Liikenteenhallintaa on lisäksi liikenteen informaatio, nopeusvalvonta ja häiriönhallinta.
- Liikenteenhallinnan järjestelmien (esim. informaatio- ja ohjausjärjestelmien) kehittäminen esiselvitysvaiheessa on liikenteen hallintaa. Kun järjestelmäprojekti siirtyy määrittelyvaiheeseen, käytetään Uus- tai laajennusinvestointien Tiedonhallinnan toimenpidetyyppejä. Järjestelmien ylläpidossa ja käyttöpalveluissa käytetään Ylläpidon ja Käytön Tietojärjestelmien ja ICT Infran toimenpidetyyppejä. Väylien erilaisten ohjauslaitteiden hankinta kuuluu investointeihin ja näiden laitteiden ylläpito kunnossapitoon.
- Liikenteenhallintaa ovat myös liikenteeseen, liikennetarpeeseen ja liikenteen käyttäytymiseen vaikuttavat toimet, jotka eivät ole investointeja tai kunnossapitoa. Tällaisia ovat mm. liikenteen maksujärjestelmien ja erilaisten informaatiojärjestelmien käyttämiseen liittyvät toimenpiteet (esimerkiksi tiemaksuihin liittyvät toiminnot, rautatieliikenteen kapasiteetin jako tai sähköjunaliikenteen energiapalvelu). Näissä käytetään Liikenteen palvelujen toimenpidetyyppejä

41 Talvimerenkulku

- Talvimerenkulku muodostuu hinaajapalveluista ja jäänmurtopalveluista. Se jakaantuu rannikon ja sisävesien toimenpiteisiin.

5 JULKINEN LIIKENNE JA MERENKULUN TUKI

50 Julkinen liikenne ja merenkulun tuki

- Linja-autoliikenteen, junaliikenteen ja lentoliikenteen tuki, saaristoliikenteen palvelut (=lautat, lossit ja yhteysalukset), kauppa-alustuki ja lästimaksuavustukset.

6 OMISTAJATOIMINNOT

60 Liikenteen suunnittelupalvelu

- Liikenteen suunnittelupalveluun kuuluu kaikki se suunnittelu, joka ei kohdistu toteutukseen tähtäävään investointiin tai kunnossapitoon. Tyypillisiä ovat liikennejärjestelmäsuunnittelu ja maankäyttöä palvelevat selvitykset.
- Väylähankkeiden yleis-, tie/ratasuunnitelmat ja rakennussuunnitelmat ja niihin liittyvä konsultointi, mittaukset ja tarkastukset kuuluvat ao. investointeihin.
- Olosuhde-, kunto- ja infratietojen hankinta ja ylläpito (esim. liikennetiedot, kuntomittaukset, liikennejärjestelmän tila) ovat ylläpidon toimenpidetyyppejä.

61 Väylänpidon omaisuushallinta

- Maa- ja vesialueiden hankinta
- Väylänpidon korvaukset (maanmittauslaitoksen toimitusmaksut, haitta-, vahinko- ja sopimuskorvaukset)
- Kiinteistöjen käyttöön liittyvät menot ja tulot (vuokraustulot ja -menot)
- Väylänpidon kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon toimenpiteet
- Kiinteistöverot
- Kiinteistöinvestoinnit

8 KAINUUN ALV

80 Kainuun alv

9 LAINARAOHITUS

90 Lainarahoitus

Liik
enne
vira
sto

ISSN-L 1798-663X

ISSN 1798-6648

ISBN 978-952-255-043-9

www.liikennevirasto.fi